

CIVILNÁ OCHRANA INFORMUJE

V zmysle §15 ods. 1 písm. a) zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov Obecný úrad Turová informuje verejnosť ako sa správať v prípade vzniku mimoriadnej udalosti.

Poslaním civilnej ochrany je zabezpečenie ochrany životov, zdravia a majetku obyvateľov počas trvania mimoriadnych situácií. Tieto si vyžadujú neodkladné prijímanie opatrení na znižovanie rizík ohrozenia, ako aj určenie postupov a činností pri odstraňovaní ich následkov.

Ľudia si uvedomujú riziká, ktoré ohrozujú ich život, zdravie alebo ich majetok až vtedy, keď sú priamymi účastníkmi havárií, živelných pohrôm alebo katastrof. Dôsledky takýchto mimoriadnych udalostí potvrdzujú, že neznalosť vhodného reagovania na vzniknutú situáciu alebo jej podceňovanie spolu s panikou znásobujú straty na životoch a zvyšujú počet zdravotných poškodení ľudí. I keď jednotlivец pri mimoriadnej udalosti nemôže zvrátiť beh udalostí, môže vhodnou voľbou sa správania výrazne znížiť dopad jej následkov vo svojom okolí. Naším cieľom je poskytnúť informácie o tom, ako reagovať na vznik mimoriadnej udalosti, čo robiť, keď je ohrozený život a zdravie, alebo ako postupovať, keď je ohrozený majetok.

Analýza rizík predpokladaného vzniku mimoriadnej udalosti v obci TUROVÁ

Analýza rizík predpokladaného vzniku mimoriadnej udalosti bola spracovaná na základe podkladov z analýzy možného ohrozenia mimoriadnymi udalosťami v obvode Zvolen, vypracovanej Obvodným úradom Zvolen odborom civilnej ochrany a krízového riadenia z roku 2009.

Živelné pohromy

Povodne – povodne spôsobené zvýšenou zrážkovou činnosťou spojenou prípadne s náhlym topením snehu na potoku Turová, ktorý preteká obcou .

Veľké lesné požiare - príčinami požiarov je najčastejšie vypaľovanie suchej trávy a nedodržiavanie potrebných opatrení pri kladení ohňa. Potenciálne sú ohrozené lesné porasty v intraviláne a extraviláne obce Turová.

Mimoriadne javy poveternostného a klimatického charakteru – klimatické pomery charakterizuje mierne vlhké stredne chladné podnebie s priemernou ročnou teplotou 7-8 °C. Možné búrky spojené s krupobitím a veternou smršťou spôsobujú materiálne škody väčšieho rozsahu na majetku obcí, obyvateľov a právnických osôb a fyzických osôb.

Havárie

Ohrozenie závažnou priemyselnou haváriou – v k. ú. obce Turová sa nepredpokladá priemyselná havária.

Umiestnenie nebezpečných látok – v obci nie sú umiestnené nebezpečné látky .

Ohrozenie spojené s únikom nebezpečných látok pri cestnej doprave – pravdepodobnosť prepravy nebezpečných látok po cestnej komunikácii III. triedy je veľmi nízka.

Ohrozenie spôsobené leteckou prevádzkou – len v súvislosti so sporadickým výskytom letov vojenských lietadiel dislokovaných na leteckej základni Sliač a záchranných vrtuľníkov, nízke riziko havárie lietadiel

Terorizmus

Vytypované ciele možného teroristického útoku (biologické alebo chemické ohrozenie) sú objekty a zariadenia na zásobovanie obyvateľstva a priestory s vyššou koncentráciou osôb. K možným cieľom a objektom teroristického útoku v obci Turová patria hlavne: Materská škola Turová, úpravovňa pitnej vody STVPS, obchod rozličného tovaru, priestory podnikateľských subjektov (Ing. Peter Badiar – BONUM a iní), Obecný úrad Turová.

DÔLEŽITÉ TELEFÓNNE ČÍSLA TIESŇOVÉHO VOLANIA

Ak ste v ohrození života alebo zdravia, ak je ohrozený váš majetok, alebo ste účastníkom mimoriadnej udalosti, pri ktorej je ohrozený život, zdravie alebo majetok iných občanov, dožadujte sa poskytnutia pomoci na nasledujúcich telefónnych číslach tiesňového volania:

v prípade požiaru, dopravnej nehody, ohrozenia následkom živelných pohrôm a iných mimoriadnych udalostí volajte jednotné číslo tiesňového volania

112 – Integrovaný záchranný systém

v prípade požiaru, dopravnej nehody, ohrozenia následkom živelných pohrôm a iných mimoriadnych udalostí volajte

150 - Hasičský a záchranný zbor

v prípade ohrozenia života a zdravia volajte

155 - Zdravotnú záchrannú službu

v prípade ohrozenia následkom trestnej činnosti alebo jej oznámení

158 - Polícia

v prípade ohrozenia alebo vzniku mimoriadnej udalosti

59391048 – 49 – Obecný úrad Turová

VŠEOBECNÉ ZÁSADY PRI VYŽADOVANÍ POMOCI

Ak vyžadujete pomoc v tiesni, alebo pri oznamovaní správy o mimoriadnej udalosti uvedte:

- svoje meno a číslo telefónu, z ktorého telefonujete,
- druh udalosti (požiar, dopravná nehoda, povodeň, trestný čin a pod.),
- rozsah udalosti (požiar domu, bytu, lesa, ohrozenie života viacerých osôb, zaplavenie cesty, poľa, obce, a pod.),
- miesto udalosti,

- ak je na miesto udalosti sťažený prístup, uveďte spôsob prístupu, smer, odkiaľ je možné miesto udalosti dosiahnuť a druh prístupovej cesty (súkromná cesta, poľná cesta a pod.).
- po ukončení hovoru počkajte na spätné volanie operátora príslušnej záchranej služby alebo polície.

Čo robiť v prípade vzniku mimoriadnej udalosti

Na včasné varovanie obyvateľstva ohrozeného mimoriadnou udalosťou slúži elektrická siréna umiestnená na obecnom úrade. Obyvateľstvo bude varované varovnými signálmi a slovnou informáciou v miestnom rozhlase. Na základe plánu vyrozumenia bude zvolaný krízový štáb a následne a v prípade potreby aj evakuačná komisia. Prvou úlohou krízového štábu bude urýchlený prieskum postihnutého územia. Následne zhodnotenie prvotných informácií a určenie ďalších krokov – vyslobodzovanie postihnutých osôb z trosiek zničených a narušených budov, z vrakov dopravných prostriedkov v zaplavenom priestore, priebeh záchranných prác, zabezpečenie zdravotníckej pomoci, veterinárnej pomoci, záchranných prác.

Evakuačná komisia sa zvoláva podľa plánu vyrozumenia do miesta evakuačného strediska. Obyvateľstvo sa o evakuácii na ohrozenom území vyrozumie ihneď po vyhlásení evakuácie. Správy o dosiahnutí pohotovosti evakuačnej komisie a evakuačných zariadení sa predkladajú evakuačnej komisii okresu a to ihneď. Evakuačná komisia podáva správu o stave a priebehu evakuácie denne o 6.00 hod. a o 18.00 hod. Miesto ubytovania evakuovaných je zariadenie určené na ubytovanie a dočasný pobyt evakuovaných. Pre potreby krátkodobej evakuácie (do 72 hodín) sa počíta s jedným miestom (Kultúrny dom Turová).

Miesta ubytovania evakuovaných zabezpečujú príjem a ubytovanie evakuovaných, vedú evidenciu evakuovaných, organizujú a zabezpečujú zapojenie evakuovaných do zásobovacieho a zdravotníckeho systému, zabezpečujú evakuovaným podľa potreby a vlastných možností potrebnú starostlivosť, utvárajú podmienky na organizovanie jednotiek civilnej ochrany z evakuovaných a v určených lehotách informujú evakuačnú komisiu o počtoch evakuovaných. Evakuácia zvierat sa bude vykonávať najmä na záchranu plemenných a cenných zvierat a vykoná sa až po ukončení evakuácie obyvateľstva. Vykonajú sa aj opatrenia na zabránenie vzniku škôd.

Evakuácia vecí sa vykoná na záchranu cenných materiálnych hodnôt, zásob, dokumentácie, technických zariadení. Vykoná sa takisto až po evakuácii obyvateľstva, pričom sa vykonajú aj opatrenia na zabránenie vzniku škôd. Evakuačná komisia rieši samovoľnú evakuáciu (neorganizované opúšťanie ohrozeného priestoru) okamžitými opatreniami na usmernenie, spresňuje evakuačné trasy a zamedzuje prístupu obyvateľstva do ohrozených priestorov.

Pre prípad, že po uplynutí 72 hodín bude naďalej trvať potreba evakuácie obyvateľov ohrozených častí obce, na účely dlhodobej evakuácie (nad 72 hodín) obec zabezpečí ďalšie miesta ubytovania evakuovaných.

Čo robiť v prípade vzniku mimoriadnej udalosti

v súvislosti s únikom nebezpečných chemických látok

Nebezpečné chemické látky spôsobujú poškodenie centrálného nervového systému, dýchacích orgánov, zažívacieho traktu, poškodenie kože, alebo narušujú metabolizmus postihnutého. V prípade havárie spojenej s únikom nebezpečných chemických látok pôsobia na okolie v podobe plynu alebo výparov.

Ked' zaznie varovný signál sirény: (mimo doby pravidelného preskúšania)- **pri pobyte v budove**

- zostaňte vo vnútri,
- treba sa riadiť pokynmi pracovníkov záchranných zložiek, orgánov samosprávy a štátnej správy,
- sledujte vysielanie miestneho rozhlasu,
- neopúšťajte ochranné priestory do času vydania pokynov na ich opustenie,
- vytvorte izolovaný uzavretý priestor - uzavrite a utesnite okná, dvere, vetráky, odstavte klimatizáciu,
- pripravte si improvizovanú ochranu dýchacích ciest, očí a odkrytých častí tela,

- riadte sa podľa vysielaných pokynov, nepodceňujte riziko,
- pripravte si evakuačnú batožinu, nezabudnite si vziať so sebou doklady, cenné veci malých rozmerov, lieky a pod.,
- telefonujte len v súrnom prípade, nezaťažujte telefónne linky,
- ubezpečte sa , či vaši susedia vedia o vzniknutej situácii,
- v prípade, ak sa vo vašom okolí nachádzajú deti bez dozoru, starí alebo nevládni ľudia - pomôžte im,
- poskytnite pomoc chorým, postihnutým osobám, osobám neschopným pohybu, starším osobám, postarajte sa o deti bez dozoru,
- zachovávajte rozvahu a pokoj,
- budovu opustíte len na pokyn.

- pri pobyte mimo budovu

- zachovajte rozvahu, zorientujte sa podľa situácie a rozhodnite sa pre opustenie priestoru ohrozeného nebezpečnou chemickou látkou,
- vaše rozhodnutie je závislé od smeru vetra šíriaceho nebezpečnú látku zo zdroja úniku a vašej polohy; ak sa nachádzate v smere vetra a ste v časovej tiesni,
- priestor opúšťajte najkratšou cestou, podľa možností kolmo na smer vetra

VŽDY PLATÍ !!!

Ochranná maska a akákoľvek náhrada, slúži iba na únik z ohrozeného priestoru.

**Nebezpečná látka sa pri úniku šíri v smere vetra.
Únik z ohrozeného priestoru voľte kolmo na smer vetra.**

Improvizovaná ochrana dýchacích ciest a povrchu tela

Improvizovaná ochrana dýchacích ciest a povrchu tela improvizované prostriedky individuálnej ochrany sú určené na ochranu dýchacích ciest a očí, ak neboli vydané ochranné masky a prostriedky na ochranu povrchu tela.

VŽDY PLATÍ !!!

- Nebezpečná látka sa pri úniku šíri v smere vetra.
- Únik z ohrozeného priestoru voľte kolmo na smer vetra.

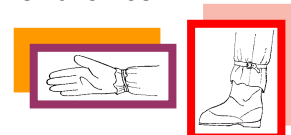
Ochrana hlavy - odporúča sa použiť čiapky, šatky, šály, cez ktoré je vhodné natiahnúť kapucňu, prípadne nasadiť ochrannú prilbu (najlepšie cyklistickú, pracovnú, lyžiarsku a podobne). Najvhodnejším spôsobom ochrany úst a nosa je prekrytie týchto častí kusom flanelovej tkaniny alebo froté uterákom mierne navlhčeným vo vode, vodnom roztoku sódy alebo kyseliny citrónovej. Oči chránime okuliarmi uzavretého typu (potápačské, plavecké, lyžiarske a podobne). Vetracie prieduchy na okuliaroch prelepíme lepiacou páskou.

Ochrana trupu - všeobecne platí zásada, že každý druh odevu poskytuje určitú mieru ochrany, pričom väčší počet vrstiev zvyšuje koeficient ochrany. Na ochranu môžete použiť dlhé zimné kabáty, bundy, nohavice, kombinézy, šuštiakové športové súpravy. Použité ochranné odevy je nutné dostatočne utesniť na krku, rukávoch a nohaviaciach. Netesnené zapínanie a rôzne nežiaduce trhliny v odevu je nutné prelepiť lepiacou páskou. Ku všetkým ochranným odevom je vhodné použiť nepremokavý plášť (napr. plášť do dažďa) alebo plachtu prehodenú cez hlavu.

Ochrana rúk a nôh - veľmi dobrým ochranným prostriedkom rúk sú gumené rukavice. Pre ochranu nôh sú najvhodnejšie gumené a kožené čizmy, kožené

vysoké topánky. Pri použití nízkych topánok je vhodné zhotoviť si návleky z igelitových vrecúšok alebo tašiek.

Pri použití improvizovanej ochrany je potrebné dodržiavať nasledujúce zásady:

- celý povrch tela musí byť zakrytý,
- všetky ochranné prostriedky je nutné čo najlepšie utesniť,
- na dosiahnutie vyšších ochranných účinkov kombinujte viac ochranných prostriedkov, alebo použite odev v niekoľkých vrstvách.

Žiadna spoločnosť nemôže byť na vznik mimoriadnej udalosti spojenej s únikom nebezpečnej látky a formu organizovaného násillia dokonale pripravená, ale musí byť pripravená tak dobre, ako je to len možné. K tomu musí byť vytvorená vhodná organizačná štruktúra, zaistené jej materiálno technické vybavenie, dokonalá komunikácia a výmena objektívnych a neskreslených informácií a tiež systematické preškoľovanie a precvičovanie. Je lepšie byť teoreticky a prakticky dobre pripravení a tieto znalosti a schopnosť nikdy nepoužiť, ako sa spoliehať na *ad hoc* predvádzané rozhodnutia až na mieste nešťastia

OPATRENIA PRED EVAKUÁCIOU

- Vypnúť elektrické spotrebiče s výnimkou chladničiek a mrazničiek.
- Uhasiť otvorený oheň a spaľovacie zariadenia.
- Uzatvoriť hlavné uzávery vody a plynu.
- Odpojiť anténne systémy od prijímačov.
- Pozatvárať všetky okná.
- Pripraviť si evakuačnú batožinu.
- Zamknúť dvere bytu, domu.

ODPORÚČANÁ HMOTNOSŤ EVAKUAČNEJ BATOŽINY

- pre deti do 25 kg
- pre dospelých do 50 kg

ČO VÁM NEMÁ CHÝBAŤ V BATOŽINE?

- osobné doklady, dôležité dokumenty, peniaze, cennosti malých rozmerov,
- osobné lieky, vitamíny a nevyhnutné zdravotnícke potreby,
- základné trvanlivé potraviny a nápoje v nepriepustných obaloch na 2-3 dni,
- predmety osobnej hygieny a dennej potreby,
- náhradná bielizeň, odev, obuv, nepremokavý plášť,
- prikrývka, spací vak,
- vrecková lampa, sviečka a zápalky,
- ďalšie nevyhnutné osobné veci podľa potreby a uváženia (mobilný telefón),
- pre deti nezabudnite pribaliť hračku.

ZÁSADY PRVEJ POMOCI

PRVÁ POMOC - je súbor opatrení, ktoré môžu byť použité v každom čase, na každom mieste a ktoré môžu:

- zachrániť život,
- zabrániť zhoršeniu zdravotného stavu,
- urýchliť zotavenie.

Ako postupovať?

Bez ohrozenia vlastného života zistíte čo sa stalo, ako prvého vždy ošetríte najviac postihnutého, zabezpečte privolanie sanitky, lekára alebo dopravu zraneného do zdravotníckeho zariadenia.

Ako poskytnúť prvú pomoc?

- Zastavte život ohrozujúce krvácanie,
- pri bezvedomí – zaistíte voľnosť dýchacích ciest,
- pri zástave dýchania – poskytnite umelé dýchanie,
- pri zástave srdca – poskytnite nepriamu masáž srdca, venujte pozornosť proti šokovým opatreniam.

Pamätajte! Nepotrebuje osobitné vybavenie - improvizujte, nepreceňujte svoje sily, neohrozte samého seba, nehýbte s postihnutým viac, ako je nevyhnutné!

Varovné signály a signál koniec ohrozenia.

